

Závěrečná zpráva o realizaci projektu Centrum terénních programů Královéhradeckého kraje v Kostelci nad Orlicí (1. ledna – 31. prosince 2014)

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název organizace:	Laxus o. s.	IČO:	62695487
Telefon/email:	+420 495 401 565	Email:	laxus@laxus.cz
Statutární zástupce:	Mgr., Ing. Jiří Staníček		
Název projektu:	Centrum terénních programů Královéhradeckého kraje		
Zodpovědná osoba za projekt:	Bc. Artem Vartanyan		
Ulice:	Říční 1252/3A		
Město:	Hradec Králové	PSČ:	500 02
Telefon/email:	775 565 309, 776 626 309, 777 626 309	E-mail:	vartanian@laxus.cz

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O CENTRU TERÉNNÍCH PROGRAMŮ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

2.1. Stručná definice Centra terénních programů

Centrum terénních programů Královéhradeckého kraje (CTP) poskytuje sociální a adiktologické služby uživatelům drog v jejich přirozeném prostředí na území Královéhradeckého kraje za účelem minimalizace rizik spojených s užíváním drog a ochrany veřejného zdraví.

Terénní pracovníci aktivně vyhledávají uživatele drog a spolupracují s nimi na stabilizaci jejich sociální situace a zdravotního stavu. Klienty podporují ke změně životního stylu.

2.2. Územní vymezení poskytování služeb

V současnosti CTP Královéhradeckého kraje působí celkem v 19 městech Královéhradeckého kraje.

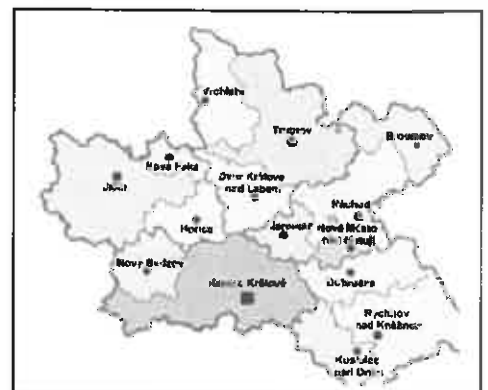
Na Jičínsku to jsou města: Hořice, Nová Paka, Jičín.

Na Náchodsku: Jaroměř, Nové Město nad Metují, Náchod, Červený Kostelec, Česká Skalice.

Na Rychnovsku: Týniště nad Orlicí, Opočno, Dobruška, Rychnov nad Kněžnou, Kostelec nad Orlicí, Vamberk.

Na Hradecku: Hradec Králové, Nový Bydžov.

Nově také na Broumovsku: Broumov, Hronov, Police nad Metují.

2.3. Cílová skupina

Uživatelé drog a jiné osoby ohrožené zdravotními a sociálními dopady rizikového chování spojeného s užíváním drog.

Primární cílovou skupinou jsou:

- injekční uživatelé drog (IUD)
- sexuální partneři a partnerky IUD

Sekundární cílovou skupinou jsou:

- neinjekční uživatelé nealkoholových drog
- osoby blízké uživatelům drog (osoby žijící s uživateli drog, sdílející s nimi společné prostory; zároveň do této skupiny patří rodinní příslušníci a osoby jinak vztahově blízké uživatelům drog)

Prioritou je poskytování služeb osobám spadajícím do primární cílové skupiny. Osobám spadajícím do sekundární cílové skupiny jsou služby poskytovány s ohledem na aktuální kapacitu a možnosti centra.

2.4. Základní cíle projektu

Cíle ve vztahu ke klientům:

- a) vyhledávání uživatelů drog v jejich přirozeném prostředí a jejich navázání na služby CTP
- b) poskytování služeb vedoucích k minimalizaci rizik spojených s užíváním drog
- c) ovlivňování životního stylu klientů směrem k bezpečnějšímu užívání drog a ke stabilizaci sociální a zdravotní situace
- d) odkazování a zprostředkování dalších služeb

Cíle ve vztahu k široké veřejnosti:

- a) ochrana veřejného zdraví (prevence přenosu viru HIV, hepatitid B, C, sběr pohozených a bezpečná likvidace použitých injekčních stříkaček)
- b) poskytování objektivních informací v oblasti užívání drog
- c) rozvíjení spolupráce s dalšími institucemi sociálních a zdravotních služeb

2.5. Základní poskytované služby

a) Vyhledávání problémových uživatelů drog ve městě a monitorování drogové scény

Terénní pracovníci vyhledávají skrytou populaci uživatelů drog přímým kontaktováním na ulici. Získávají informace o drogové scéně od místních obyvatel a také od uživatelů drog, kteří využívají služby CTP.

b) Sběr odhozeného injekčního materiálu a monitoring rizikových lokalit

Pracovníci CTP vyhledávají lokality s výskytem odhozeného injekčního materiálu, pravidelně je monitorují a sbírají zde odhozený injekční materiál. Tyto lokality terénní pracovníci vyhledávají sami nebo o nich získávají informace od obyvatel města, Městské policie, technických služeb či klientů využívajících služby CTP.

c) Poradenství pro uživatele drog (zdravotní, sociální, trestně právní)

Terénní pracovníci poskytují uživatelům drog poradenství ze zdravotní, sociální a trestně-právní oblasti. Uživatele drog často odkazují do zařízení, pro které je jejich konkrétní problém indikován (lékaři, probační a mediační služba, úřad práce apod.), a také jim nabízí asistenci při návštěvě těchto institucí.

d) Výměna injekčního materiálu a distribuce HR materiálu

Princip Harm Reduction (HR) je založen na snižování škod a rizik spojených s užíváním drog.

Výměnou injekčního materiálu uživatelům drog se snižují rizika výskytu infekčních chorob mezi uživateli drog, ale i ostatní populací. Mimo výměny injekčního materiálu terénní pracovníci distribuují tzv. HR materiál (dezinfekce, kondomy apod.), který taktéž zabraňuje šíření infekčních chorob a vzniku žilních onemocnění. Nedílnou součástí výměny injekčního materiálu je informování o zásadách bezpečnější aplikace a rizicích plynoucích z užívání drog, a to nejen o infekčních chorobách, ale např. o závislostech, psychózách a jiném nebezpečí, které s sebou užívání drog přináší.

e) Před léčebné poradenství a zprostředkování léčby

Terénní pracovníci uživatelům drog poskytují tzv. před léčebné poradenství, během něhož nejen vedou klienty ke splnění požadavků potřebných k nástupu do léčby (kontakt s léčebným zařízením, doklady, životopis apod.), ale také pracují na udržení motivace uživatele drog k léčbě.

Centrum terénních programů poskytuje ještě celou řadu doplňujících služeb, které jsou závislé na potřebách jednotlivých měst, podobě cílové skupiny a změnách v drogové scéně.

2.6. Odbornost služeb a personální zajištění

Laxus o. s. je poskytovatelem drogových služeb na území Královéhradeckého kraje již devatenáctým rokem. CTP je registrovanou sociální službou a vlastní Certifikát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky.

Tým CTP je složen z pracovníků, kteří mají vysokoškolské či vyšší odborné vzdělání sociálního či zdravotního zaměření. Jednotliví pracovníci se dále vzdělávají podle svých individuálních vzdělávacích plánů v oboru.

V týmu CTP působilo v roce 2014 šest odborných pracovníků. Tým je odborně veden prostřednictvím intervizních setkání, podléhá pravidelné odborné supervizi 1x za 6 týdnů.

3. INFORMACE O TERÉNNÍM PROGRAMU

3.1. Aktivity realizované v roce 2014

K 31. 12. 2014 bylo do Kostelce nad Orlicí uskutečněno 85 výjezdů. Výjezdy byly pravidelné.

Výjezdy byly zaměřené na klienty – IUD, kteří jsou již do programu zapojeni a v rámci těchto výjezdů jsou poskytovány standardní služby.

Terénní práce s uživateli drog je rovněž zaměřena na odkazování a zprostředkování dalších služeb Laxus. Jde především o Ambulantní centrum Laxus o. s. v Hradci Králové, které poskytuje služby poradenství pro osoby blízké a ambulantní léčbu a doléčování. V případě potřeby odkazujeme a zprostředkováváme léčebné programy i jiných organizací. Jde především o substituční léčbu v Hradci Králové a pobytovou léčbu v různých léčebnách pro návykové nemoci v celé ČR.

Během roku dále proběhla profesní setkání na Městském úřadě a pokračovala spolupráce s Městkou Policií na sběru pohozených stříkaček, kdy CTP přebírá od strážníků nalezené stříkačky k bezpečné likvidaci a současně poskytuje ochranné pomůcky pro sběr tohoto materiálu.

Mimo klientskou práci také probíhá pravidelný monitoring prodeje injekčních stříkaček v lékárnách ve městě. Během roku 2014 se prodalo v kosteleckých lékárnách cca 850 injekčních stříkaček, což je obdobný prodej jako v předchozích letech.

3.2. Tabulka statistických údajů 2013 - 2014 a jejich interpretace pro Kostelec nad Orlicí:

	2013	2014
Počet výjezdů do Kostelce nad Orlicí	77	85
Počet osob, které využily služeb Centra terénních programů	35	53
Počet osob spadajících do primární cílové skupiny	30	43
- z toho v přímém kontaktu	26	26
- z toho v sekundárním výměnném programu	4	17
- z toho počet nových klientů	17	5
Počet osob spadajících do sekundární cílové skupiny	5	10
Průměrný věk klientů programu	29 let	31 let
Počet kontaktů	288	293
Počet výměn	234	235
Počet vyměněného injekčního materiálu	11.358	15.988
Počet zajištěných pohozených stříkaček (včetně MP KO)	3	10
Počet klientů v dalších službách Laxus o.s./ Semíramis	10	14
- z toho aktivní UD v Kontaktním centru Hradec Králové	2	0
- z toho uživatelé drog v ambulantní léčbě AC	5	8
- z toho rodinní příslušníci a partneři v poradenském programu AC	3	6

V oblasti injekčního užívání jsme byli v Kostelci n. O. v přímém kontaktu s 26 aktivními injekčními uživateli. Zvýšil se počet osob zapojených do sekundárního výměnného programu, kterých je v současné době 17. Mezi injekčními uživateli i v letošním roce mírně převažují uživatelé pervitinu nad uživateli opiátů. Užívání opiátů jde na vrub tzv. surového opia a opiátových léků. S braním Heroinu jsme se v Kostelci v roce 2014 nesetkali. Průměrný věk těchto klientů je 31 let.

Počet vyměněných stříkaček se oproti loňskému roku opět podařilo navýšit, což svědčí o tom, že si klienti osvojují postupy bezpečnější aplikace (nesdílení jehel a nepoužívání stříkaček opakovaně). To potvrzují i výsledky testů na HCV. V roce 2014 se podařilo otestovat 5 klientů na žloutenku typu C, všechny s negativním výsledkem.

Opět se podařilo zajistit více než **100% návratnost vydaného injekčního materiálu**, což považujeme za výrazný pozitivní jev, který ukazuje na bezpečnější chování injekčních uživatelů drog. To potvrzuje i malý počet nálezů pohozených injekčních stříkaček.

Službu dále využilo 10 neinjekčních uživatelů drog. Šlo především o uživatele THC, jimž bylo poskytnuto jednorázové poradenství.

V rámci terénní práce byl nejvyužívanější službou výměnný injekční program – 231 výkonů. Druhou nejčastěji poskytovanou službou bylo základní poradenství zaměřené na zdravotní a sociální komplikace spojené s užíváním drog – 95 výkonů. Dále bylo poskytnuto 215 výkonů nespecifického poradenství v rámci kontaktní práce, kde je zahrnut například i motivační rozhovor.

V průběhu roku se podařilo 6 klientům zprostředkovat ambulantní léčbu, dvěma klientům jsme pomáhali zajistit nástup do pobytové léčby.

V rámci monitoringu prodeje injekčních stříkaček v kosteleckých lékárnách se i nadále ukazuje, že malý prodej injekčního materiálu trvá. Podle toho předpokládáme, že naši terénní pracovníci jsou v kontaktu s podstatnou částí injekční drogové scény města.

V roce 2014 využilo větší množství osob poradenské pracoviště Laxus o. s. v Hradci Králové. Do ambulantní léčby se podařilo zapojit 8 osob, dále bylo poskytováno poradenství pro 6 rodinných příslušníků uživatelů drog.

Služby Laxus o. s. využilo v roce 2014 celkem 53 občanů města Kostelec nad Orlicí.

3.3. Informace o drogové scéně:

Z dosažitelných informací, získávaných především při monitoringu, se dá usuzovat, že injekční drogová scéna ve městech se v průběhu dalšího roku působení CTP zásadně nezměnila.

3.4. Nalezený injekční materiál v roce 2014

V Kostelci nad Orlicí bylo zajištěno a bezpečně zlikvidováno 10 kusů nalezených injekčních stříkaček. V Týništi nad Orlicí nebyla nalezena žádná injekční stříkačka. To vypovídá o faktu, že se klienti chovají v oblasti užívání drog zodpovědně a bezpečně likvidují injekční materiál v CTP.

3.5. Závěr

Působení CTP ve městech Kostelec nad Orlicí a Týniště nad Orlicí má dlouholetou tradici. Daří se nám postupně získávat důvěru injekčních uživatelů drog skryté drogové scény. Máme zde rozvinutou spolupráci v sociální síti i na Městském úřadě a rádi bychom, aby tato spolupráce pokračovala i v dalších letech.

Výhodou je také blízkost a tudíž snadná dostupnost dalších služeb Laxus o. s. v Hradci Králové.

Bc. Artem Vartanyan, v.r.
vedoucí Centra terénních programů Královéhradeckého kraje
www.laxus.cz

